

Učebné osnovy

Názov predmetu	Náboženská výchova				
Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty				
Stupeň vzdelávania	ISCED 2				
Dátum poslednej zmeny	1. 9. 2017				
UO vypracovala	Mgr. Eva Erseková				
Časová dotácia podľa ŠVP					
Ročník	piaty	šiesty	siedmy	ôsmy	deviaty
Časový rozsah výučby / týž.			1		
Časový rozsah výučby / roč.			33		

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom i-ŠVP pre príslušný predmet.

http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/nabozenska-vychova-katolicka_nsv_2014.pdf

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Keďže človek je z psychologického a sociologického hľadiska prirodzene bytosť náboženská, má potrebu smerovať k tomu, čo ho presahuje. Vyučovacie predmet náboženská výchova má preto opodstatnenú úlohu v celistvom ponímaní výchovy v škole.

Vyučovacie predmet náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka. Ponúka prístup k biblickému posolstvu, k učeniu kresťanských cirkví a k ich tradíciám, otvára pre neho možnosť života s cirkvou.

Vyučovacie predmet náboženská výchova sa zameriava na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom, ktorých hodnotová orientácia bude prínosom pre ich osobný a rodinný život i pre život spoločnosti. Náboženská výchova je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú.

Výučba predmetu zároveň nadväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejmiť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť.

Ciele vyučovacieho predmetu

Predmet náboženská výchova umožňuje žiakom:

- formulovať otázky týkajúce sa základných životných hodnôt, postojov a konania
- konfrontovať ich s vedecky a nábožensky (kresťansky) formulovanými pohľadmi na svet

Kompetencie rozvíjané vyučovaním náboženskej výchovy

- ✚ Kompetencie komunikačné
- ✚ Kompetencie existenciálne
- ✚ Kompetencie kultúrne
- ✚ Kompetencia občianske
- ✚ Kompetencie sociálne
- ✚ Kompetencie interpersonálne

Komunikačné kompetencie

- reaguje na prečítané texty a používa ich na rôzne ciele
- dokáže viesť koordinovaný dialóg so spolužiakmi
- podporuje osvojovanie základných pravidiel verejnej komunikácie a dialógu
- vie obhájiť svoj názor slušným spôsobom
- prehľbuje vzťah medzi verbálnou a neverbálnou zložkou komunikácie
- je zameraný na dopady verbálnych aj neverbálnych prejavov a je pripravený niesť zodpovednosť
- rozvíja efektívne stratégie komunikácie
- vie používať komunikáciu v rôznych situáciách – vie sa ospravedlniť
- vie vyjadriť vlastnú vinu

- zaoberá sa vnímaním hovoreného i písomného prejavu
- pozoruje kultúru napísaného slova v iných vierovyznaniach
- adekvátne komunikuje v rôznych situáciách

Existenciálne kompetencie

- vysvetlí kresťanský pohľad na povolanie a zamestnanie človeka
- chápe slobodu ako vnútorný stav, ktorý je vlastný každému človeku
- na základe poznania vníma, aké dôležité sú rozhodnutia pre vlastný život
- je pripravený zamerať sa na pozitívne hodnoty
- je disponovaný na správne zaobchádzanie s vinou a odpustením
- vie sa konfrontovať s vlastnou vinou a je otvorený pre kresťanský pohľad na vinu a odpustenie
- vie reflektovať životné situácie v kontexte hodnôt kresťanskej etiky
- má základný náhľad na riešenie existenciálnych otázok svetových náboženstiev
- je otvorený pre celoživotné hľadanie pravdy
- zaujíma postoj k svojej kresťanskej identite
- je otvorený pre pozitívne myslenie
- vníma aplikáciu blahoslavenstiev v konkrétnych životných situáciách

Občianske kompetencie

- je pripravený niesť zodpovednosť
- odmieta závislosť ako individuálny, ale aj spoločenský defekt
- vie rozlíšiť rôzne spôsoby slobody, prikláňa sa k chápaniu slobody ako nezávislosti, ktorá je obmedzená právami druhého človeka
- je pripravený vnímať životné situácie vyžadujúce zodpovedné rozhodnutie vzhľadom na seba, druhých ľudí a svet
- pozitívne oceňuje rozhodnutie pre mravne dobrý čin., rešpektuje rozhodnutie druhého človeka v závislosti od svedomia
- vie rešpektovať svedomie druhých ľudí, neodsudzuje
- je otvorený pre náboženskú toleranciu v demokratickej spoločnosti
- rešpektuje zvláštnosti iných náboženstiev
- je zainteresovaný v dianí v spoločnosti, je otvorený pre možnosť angažovať sa v ňom
- si uvedomuje potrebu žiť vo vzťahoch a podieľať sa na vzájomnej spolupráci
- akceptuje úlohu autority v spoločnosti

Sociálne a interpersonálne kompetencie

- získava základné sociálne zručnosti pri riešení zložitých situácií
- uvedomuje si mravné rozmery rôznych spôsobov ľudského správania
- chápe Desatoro ako spoločnosťou overenú a Bohom garantovanú normu slobody.
- oceňuje pravé hodnoty, je schopný transformovať možné dopady svojich rozhodnutí
- získava základné sociálne zručnosti pri riešení zložitých situácií
- vie rozoznať na model. situáciách žiaduce i nežiaduce konanie v spoločnosti
- prehľbuje a rozširuje špecifické aplikácie jazyka o sociálne zručnosti
- disponuje základnými sociálnymi postojmi
- uvedomuje si mravné rozmery ľudského správania a ich dopad na život jednotlivca a spoločnosti
- vníma potrebu angažovanosti jednotlivca na odstránení predsudkov voči iným náboženstvám
- vníma princíp sociálneho zmieru a solidarity
- sa orientuje v pluralitnej spoločnosti
- využíva interkultúrne kontakty na vzájomné obohatenie seba i druhých
- rozvíja individuálne a sociálne schopnosti

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:
Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégie vyučovania		
	Metódy	Postupy	Formy práce
Sloboda a človek	motivačné	motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačný problém,	práca s učebnicou, pracovným zošitom
Sloboda a rozhodnutia	expozičné	motivačnú demonštráciu	individuálna práca,
Boh oslobodzuje človeka		rozprávanie, vysvetľovanie rozhovor, beseda problémové metódy (heuristická metóda), projektová metóda, praktické aktivity, práca s knihou a textom, samostatné učenie	skupinová práca, rozprávanie, objasňovanie, opis, rozhovor, diskusia, zostavenie plánu, postup činnosti,
Rešpektovanie vierovyznaní	fixačné	prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie	ukážky riešenia úloh, práca s IKT, frontálne, vyučovanie,
Láska ako autorita	aktivizujúce	metódy opakovania a precvičovania diskusia, situačná metóda, inscenačná metóda, didaktické hry, kooperatívne vyučovanie	odpisovanie textov z tabule, tiché čítanie, brainstorming

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Vzdelávanie v tejto oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu schopností a spôsobilostí žiakov a vedie ich k:

- sebaúcte, k autonómnej činnosti a mysleniu,
- hodnoteniu, zaujímaniu stanovísk, rozlišovaniu dobra od zla,
- spoznávaniu efektívnej komunikácie, dôvodov a prvkov prosociálneho správania primeraného veku,
- spoznávaniu zásad dobrých medziľudských vzťahov,
- zvnútorňovaniu prosociálnych hodnôt, postojov a sociálnych noriem,
- rozvíjaniu sociálnych zručností,
- formovaniu spoločenstva žiakov,
- rozvíjaniu a reflexii v otázkach Boha, významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem pre konanie človeka a dávaniu odpovede na základe zjavenia a viery cirkvi,
- oboznamovaniu so skutočnosťou viery a s poslanstvom, na ktorom sa viera zakladá a napomáhaniu prostredníctvom uvažovania rozumom zdôvodniť vieru,
- prijímaniu osobných rozhodnutí vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám,
- k svetonázorom a ideológiám a podpore pochopenia a tolerance voči rozhodnutiam druhých,
- motivácii k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

Metódy

- ✚ motivačné metódy (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačný problém)
- ✚ aktivizujúce metódy (situačná metóda)
- ✚ expozičné metódy (rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor)
- ✚ problémové metódy (projektová metóda)
- ✚ fixačné metódy (metódy opakovania a precvičovania pomocou úloh na pracovných listoch)

Formy

- ✚ praktické aktivity
- ✚ samostatná práca žiakov
- ✚ práca žiakov vo dvojiciach
- ✚ skupinová práca
- ✚ samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky

Obsah, prierezoové témy

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA 7. ročník					
Temat. okruh	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počty hodín	Prier. témy
Sloboda človeka	Sloboda človeka	Chápanie slobody.	Žiak vie posúdiť potrebu Božieho zákona v živote. Vie definovať pojem slobody. Vymenovať dôsledky prvotného hriechu. Vysvetliť pojem závislosť. Reflektovať svoje vlastné rozhodnutia.	7	OSR LPR CIG
	Prečo dodržiavať Desatoro?	Povolanie k slobode.			
	Práva človeka	Otroctvo človeka.			
	Otroctvo v minulosti a dnes	Závislosti. Exodus – cesta k slobode. Hranice slobody – Desatoro			
Sloboda a rozhodnutia	Rozhodnutie a sloboda	Slobodné rozhodnutie.	Na základe analýzy vie žiak vysvetliť dopad rozhodnutí na život jednotlivca a spoločnosti. Definuje pojem svedomie. Vysvetlí morálny vývoj svedomia. Na problémových situáciách s morálnou dilemou posúdi vývoj morálneho úsudku.	7	OSR CIG
	Rozhodnutie a dôsledky	Sloboda a zodpovednosť.			
	Svedomie	Riešenie problémovej situácie.			
	Počúvať srdcom	Princípy rozhodovania.			
	Rozvoj svedomia				
Boh oslobodzuje človeka	Vlastné hranice a vina	Vina a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky. Kresťanský pohľad na vinu a odpustenie. Sociálny hriech. Chápanie viny v iných kultúrach a náboženstvách	Žiak vie predstaviť vinu a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky. Spoznáva biblický pohľad na uznanie viny a odpustenia. Uvedomuje si mravné rozmery svojich rozhodnutí a ich dopad. Opíše postup sviatosti zmierenia. Rozlíši sviatosťnú formu pokánia od mimosviatosťných foriem.	6	MUV CIG
	Zažiť odpustenie				
	Ježiš oslobodzuje od hriechu				
	Ježiš Kristus - Vykupiteľ				
	Sviatosť zmierenia				
Rešpektovanie vierovyznaní	Veriť	Rešpektovanie odlišností. Rozdelenie sveta podľa kultúr. Rozdielne cesty hľadania Boha. Putovanie po ceste predkov.	Žiak vie vymenovať základné monoteistické i polyteistické náboženstvá. Opíše základné znaky svetových náboženstiev. Vie priradiť základné symboly k svetovým náboženstvám. Rešpektuje slobodu vierovyznania. Vie pomenovať a zdôvodniť prínos kresťanstva pre život našej spoločnosti.	7	MUV CIG
	Hlavné učenie svetových náboženstiev				
	Posvätné miesta				
	Putovanie po ceste predkov				
Láska ako princíp slobody	Autorita? A načo?	Sloboda a vzťah k autoritám. Láska ako cesta k slobode. Sloboda a prosociálne správanie.	Žiak sa dokáže orientovať v cirkevnom členení a hierarchickom usporiadaní. Vymenovať diecézy Slovenska a ich biskupov. Uvedomuje si dôležitosť autority v spoločnosti. Poznáva a pozná hranice osobnej slobody. Dokáže reálne oceniť vlastné dary a je pripravený použiť ich pre svoje dobro aj pre dobro blízkych.	6	OSR CIG
	Hierarchia – rozdelenie služieb				
	Blahoslavenstvá				
	Moja angažovanosť				
	Vy ste soľ zeme				

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Sloboda a človek	Metodická príručka katolíckeho náboženstva pre siedmy ročník základných škôl „Sloboda človeka“	Tabuľa Dataprojektor PC	Učebnica, pracovný zošit, metodický materiál, obrazový materiál, CD, DVD	internet
Sloboda a rozhodnutia				
Boh oslobodzuje človeka				
Rešpektovanie vierovyznaní				
Láska ako autorita				

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD podľa I-ŠVP

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Sloboda a človek chápanie slobody a povolanie k nej Exodus – cesta k slobode hranice slobody – Desatoro práva človeka otroctvo človeka (druhy závislostí ako prejav hriechu)	opísať exodus Hebrejov z otroctva v Egypte, porovnať na konkrétnej životnej situácii život v slobode a v otroctve hriechu, posúdiť potrebu Božieho zákona a jeho vplyv na slobodu človeka, opísať pojem slobody a jej zneužitie, uviesť príklady závislostí a ich nebezpečenstvá, rozlíšiť rôzne spôsoby chápania slobody človeka v zmysle Desatora,
2. Sloboda a rozhodnutia slobodné rozhodnutie (nutnosť voľby a jej pravidlá) sloboda a zodpovednosť princípy rozhodovania (autonómna a heteronómna morálka)	posúdiť niektoré biblické príbehy o slobodnej voľbe človeka a jej dôsledky, poukázať na dopad rozhodnutí človeka na jeho osobný život, život spoločnosti i na večný život, uviesť príklady, ktoré ilustrujú heteronómnu a autonómnu morálku, oceniť pravidlá v osobnom i spoločenskom živote,
3. Boh oslobodzuje človeka vina a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky kresťanský pohľad na vinu a odpustenie chápanie viny v iných kultúrach a náboženstvách Kristus oslobodzuje (formy pokánia - sviatostné a mimo sviatostné)	opísať vinu a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky, sformulovať biblický pohľad na vinu a odpustenie, uviesť príklady odpustenia v rodine a škole, vysvetliť sviatosť pokánia a zmierenia a spôsob jej prijímania, uviesť príklady sviatostných i mimo sviatostných foriem pokánia,
4. Rešpektovanie vierovyznaní rozdielne cesty hľadania Boha - hinduizmus, budhizmus, islam, judaizmus náboženstvo, sekta kresťanstvo - zjavené náboženstvo putovanie po ceste predkov - kresťanské korene	rozlíšiť medzi náboženstvom a sektou, vysvetliť pôvod kresťanstva ako zjaveného náboženstva, rozpoznať rozdielne a spoločné prvky jednotlivých svetových náboženstiev, opísať svetové náboženstvá a ich prínos pre život v spoločnosti, zhodnotiť prínos kresťanstva,
5. Láska ako princíp slobody sloboda a vzťah k autoritám (hierarchia, anarchia, nezávislosť) láska ako cesta k slobode - blahoslavenstvá hierarchia Cirkvi (autorita - služba) sloboda a prosociálne správanie (angažovanosť v rodine, v Cirkvi)	vyjadriť dôležitosť príslušnosti k Cirkvi, zdôvodniť dôležitosť autority v spoločnosti i Cirkvi, vysvetliť, kto patrí do hierarchie Cirkvi, rozpoznať hranice osobnej slobody, uviesť diecézy Katolíckej cirkvi na Slovensku, interpretovať blahoslavenstvá.
Tvorba a príprava celoškolského projektu Realizácia celoškolského projektu	

HODNOTENIE PREDMETU

Vo vyučovacom predmete náboženská výchova pri priebežnej klasifikácii učiteľ hodnotí očakávané výstupy stanovené vo výkonovom štandarde v príslušnom ročníku, alebo v cieľoch učebných osnov, prípravu na vyučovanie (domáce úlohy) riešenie teoretických a praktických úloh.

Pri súhrnnej klasifikácii učiteľ hodnotí:

- a) učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacom predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách

- b) osvojené kľúčové kompetencie
- c) stupeň tvorivosti a samostatnosti prejavu
- d) osvojenie potrebných vedomostí, skúseností, zručností a ich tvorivú aplikáciu
- e) usilovnosť a vzťah žiaka k činnostiam v edukačnom procese
- f) snahu o rozvoj svojich kompetencií

Známku učiteľ hodnotí:

- 1. prácu s pracovným zošitom - priebežne
- 2. vytvorenie projektu – raz za polrok
- 3. krátke overenie vedomostí formou testu – raz za štvrtrok
- 4. aktivitu na hodine, ústna odpoveď, iná práca žiaka aj praktická

Stupnica hodnotenia pri testoch:

100% - 90%	výborný
89% - 75%	chválitebný
74% - 50%	dobrý
49% - 30%	dostatočný
29% a menej	nedostatočný

Kritériá hodnotenia projektu:

1. obsah	2body
2. forma	2body
3. prezentácia	4body
4. obhajoba	2body

Stupnica hodnotenia pri projektoch podľa počtu bodov:

10 až 9	výborný
8 až 7	chválitebný
6 až 5	dobrý
4 až 3	dostatočný
2 až 0	nedostatočný

Celkové hodnotenie žiaka

Predmet je klasifikovaný. V známke je zahrnutý výkon, ktorý žiak podal, dosiahnutá úroveň, prevedenie, snaha o zlepšovanie sa, aktivita, originalita, tvorivosť, hodnotenie jednej práce za polrok (referát, projekt).